

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 8C/187/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814210529
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8814210529.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci navrhovateľa: C. H. G., Z..G., R. XX, XXX XX Ž., V.: XX XXX XXX, p r o t i odporcom: 1. I. Š., T.. XX.XX.XXXX, I. XXXX/XXX, XXX XX D. T. U., zastúpený odporkyňou v 2. rade, 2. Z. H., T.. XX.XX.XXXX, G. X. I. XX/X, XXX XX D. T. U., o zaplatenie 4.829,75 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Konanie v časti o zaplatenie istiny 80 eur a v časti poplatkov vo výške 60 eur z a s t a v u j e .

Odporcovia v 1., 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 4.749,75 eur, úroky v sume 318,40 eur, úroky z omeškania vo výške 8,02 eur, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 4.829,75 eur a nezaplatených úrokov 303,46 eur od 21. 11. 2014 do 08. 09. 2015, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 4.749,75 eur a nezaplatených úrokov 303,46 eur od 09. 09. 2015 do zaplatenia, trovy konania vo výške 289,50 eur a to všetko v mesačných splátkach po 120 eur splatných vždy do 30. dňa toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod následkom straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným žalobným návrhom domáhal voči odporcom zaplatenia sumy 4.829,75 eur, nezaplatených úrokov 318,40 eur, nezaplatených úrokov z omeškania 8,02 eur, poplatkov vo výške 66,12 eur, úroku 15,90 % ročne z nezaplatennej istiny od 21.11.2014 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny a nezaplatených úrokov od 21.11.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 11.12.2013 uzatvoril navrhovateľ s odporcom 1 a 2 úverovú zmluvu č. 94323 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi 1 a 2 peňažné prostriedky vo výške 5.000,00 eur na odporcom 1. a 2. určený účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX. Poskytnutý úver a úroky sa odporcovia 1 a 2 zaviazali splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom boli odporcovia 1 a 2 povinní splatiť do 20.11.2023. Po vyčerpaní poskytnutého úveru odporcovia porušili svoje zmluvné povinnosti a preto boli listom zo dňa 22.10.2014 vyzvaní na predčasné splatenie poskytnutého úveru v lehote do 13.11.2014. Napriek výzve nebol záväzok odporcov voči navrhovateľovi do dnešného dňa uhradený. Ku dňu podania návrhu predstavuje pohľadávka navrhovateľa voči odporcom 1 a 2 sumu 5.222,29 eur, ktorá je tvorená nezaplatenou istinou poskytnutého úveru vo výške 4.829,75 eur, úrokmi 318,40 eur, úrokmi z omeškania 8,02 eur, poplatkami 66,12 eur. Istina poskytnutého úveru a nezaplatené úroky sú od 14.11.2014 sankcionované sankčnou províziou vo výške 5 % ročne. Úroky vo výške 318,40 eur predstavujú dohodnutý úrok v zmysle zmluvy, ktorý bol odporca 1 a 2 povinný splatiť v rámci splátok poskytnutého úveru. Sankčná provízia v zmysle Zmluvy predstavuje dohodnutý úrok z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Odporcovia 1,2 potvrdili uzatovrenie úverovej zmluvy s navrhovateľovi požiadali o možnosť zaplatiť peňažný záväzok v mesačných splátkach.

Po začatí pojednávania navrhovateľ zbral žalobu čiastočne späť v časti poplatkov za upomienky a poplatkov za poisťné v celkovej sume 60 eur späť. Taktiež navrhovateľ zbral svoj návrh čiastočne späť v časti istiny vo výške 80 eur.

Podľa § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa § 96 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Keďže navrhovateľ zbral svoj návrh vo vyššie uvedenej časti späť po začatí pojednávania a odporcovia vyjadrili svoj súhlas s čiastočným späťvzatím, súd podľa citovaného zákonného ustanovenia konanie v tejto časti zastavil.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami - Úverovou zmluvou č. 000000000094323, výpisom z účtu, výzvou na predčasné splatenie úveru, Všeobecnými obchodnými podmienkami, písomným vyjadrením navrhovateľa, vylúčením odporcov a zistil nasledovný skutkový stav.

Navrhovateľ ako banka, a odporca v 1. rade a odporkyňa v 2. rade uzatvorili podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka platného v Slovenskej republike zmluvu o úvere. Banka sa zaviazala, že poskytne klientovi peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového Úveru za podmienok uvedených v Úverovej zmluve a vo Všeobecných obchodných podmienkach - C. H. G., Z..G.. (ďalej len „VOP“), ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

V zmysle bodu 1.2. zmluvy, výška úveru predstavovala sumu 5.000 eur. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá vo výške 15,90 % ročne. Odporcovia sa zaviazali splatiť predmetný úver v 120 - tich mesačných anuitných splátkach v sume 83,39 eur. Splatnosť úveru bola do 20.11.2023.

V zmysle bodu 2.2. zmluvy klient je oprávnený splatiť Úver alebo jeho časť predčasne, pričom podmienky, postup a poplatky s tým spojené sú upravené vo VOP.

Ako vyplýva z bodu 3.1 zmluvy klient sa zaväzuje riadne a včas plniť si všetky svoje záväzky vyplývajúce z Úverovej zmluvy, riadne a včas splácať Úver, platiť Banke poplatky súvisiace s Úverom uvedené v Úverovej zmluve, VOP a Sadzobníku poplatkov.

Podľa bodu 4.1. zmluvy ak Klient nezaplatí Anuitnú splátku včas, Banka má právo na úrok z omeškania vo výške 5 % p.a. z nesplatenej Anuitnej splátky až do jej zaplatenia.

V zmysle bodu 4.2. zmluvy ak Klient poruší alebo nesplní akýkoľvek záväzok vyplývajúci z Úverovej zmluvy a vzniknutý kedykoľvek počas jej trvania vrátane omeškania v zmysle predchádzajúceho bodu 4.1. alebo nespláca riadne a včas iný úver alebo pôžičku poskytnutú Bankou, Banka je oprávnená:

4.2.1. žiadať predčasné splatenie zostatku Úveru s príslušenstvom za podmienok uvedených v Úverovej zmluve a VOP,

4.2.2. požadovať od Klienta pokutu za porušenie zmluvných podmienok v zmysle Sadzobníka poplatkov, a to za každé jednotlivé porušenie zmluvnej povinnosti, vrátane povinnosti podľa bodu 3.3. Trestnoprávna zodpovednosť Klienta tým nie je dotknutá.

4.2.3. vymáhať pohľadávku súdnou cestou resp. cestou rozhodcovského súdu.

• uplatniť inú sankciu v zmysle VOP.

V zmysle bodu 4.3. zmluvy ak Klient neuhradí Úver v lehote Splatnosti Úveru, je povinný uhradiť z nesplatenej časti Úveru popri úroku z poskytnutých peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania vo výške 5 %p.a., a to až do jej zaplatenia.

Ako vyplýva z bodu 5.6. zmluvy právne pomery v tejto zmluve výslovne neupravené, sa spravujú príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka.

Z výpisu z účtu je zrejmé, že dňa 11.12.2013 nastalo čerpanie z úverového účtu a to v sume 4.750 eur.

Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 22.10.2014 navrhovateľ oboznámil odporcov s tým, že rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru. Zároveň ich požiadal o uhradenie celého dlhu vo výške 5.125,26 eur.

Odporca v 1. rade vy výpovedi potvrdil, že zmluvu s navrhovateľom uzavrel. Úver čerpal vo výške 4.750,00 eur. Hneď na začiatku mu stiahli sumu 250 eur. Úver použil na rekonštrukciu bytu. V tom čase bol zamestnaný. Uhradil celkovo asi 4 splátky. Následne prišiel o prácu a úver prestal splácať. Býva v spoločnej domácnosti s mamou, ktorej prispieva na poplatky spojené s bývaním. Má dve maloleté deti, voči ktorým si neplní vyživovaciu povinnosť. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy žil v spoločnej domácnosti so svojou družkou.

Odporkyňa v 2. rade potvrdila skutočnosti uvedené odporcom v 1. rade. Keďže žili družným spôsobom života chceli si zrekonštruovať byt a preto si vzali úver. V tom čase bola odporkyňa na materskej dovolenke a odporca v 1. rade pracoval v Michalovciach. Potom ako odporca v 1. rade prestal pracovať, odišli do Anglicka. Z peňazí získaných z úveru čiastočne žili aj v zahraničí. Keď sa im v zahraničí nedarilo, vrátili sa domov. Odporkyňa požiadala o možnosť splatiť predmetný dlh v mesačných splátkach po 85 eur.

V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Ako vyplýva z § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Podľa § 517 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým

prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa bodu 5.6 zmluvy sa predmetný právny vzťah mal riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, ide však o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral navrhovateľ ako dodávateľ a odporcovia ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný navrhovateľom bez možnosti odporcov privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

Súd je toho názoru, že ust. bodu 5.6 úverovej zmluvy v rozpore s §54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie odporcov ako spotrebiteľov, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Naviac súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014 podľa ktorého, ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

Uvedené ustanovenie zmluvy (bodu 5.6 úverovej zmluvy) je tak možné považovať aj za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k uzatvoreniu úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania došlo dňa 11.12.2013, pričom bol odporcom poskytnutý úver vo výške 5.000 eur, úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 15,90 % ročne, splatnosť úveru bola dohodnutá formou mesačných splátok vo výške 83,39 eur splatných k 20. dňu v mesiaci, splatnosť prvej splátky bola dňa 20.12.2013 a konečná splatnosť úveru dňa 20.11.2023. úverová zmluva spĺňala zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Odporcovia neplnili riadne svoje zmluvné povinnosti. Nesplácali jednotlivé splátky úveru podľa zmluvy a so splácaním sa dostali do omeškania. Navrhovateľ preto listom zo dňa 22.10.2014 vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru a žiadal odporcov, aby dlžnú sumu uhradili najneskôr do 13.11.2014.

Vzhľadom na uvedené súd považuje nárok navrhovateľa na požadovanú istinu v sume 4.749,75 eur (po odrátaní úhrady v sume 80,00 eur) za dôvodný a tomuto v uvedenom rozsahu vyhovel a zaviazal odporcov v súlade s § 511 Občianskeho zákonníka a v súlade so zmluvou a čl. V. bod 3 Všeobecných obchodných podmienok zaplatiť navrhovateľovi dlžnú sumu spoločne a nerozdielne.

V danom prípade, keďže ide o zmluvu spotrebiteľskú, súd sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý činil 15,90 % ročne.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

Z internetovej stránky NBS (<<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/udajove-kategorie-sdds/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-obchodnych-bank>>) súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov v decembri 2013 činil úrok 10,41% p.a. Z toho je zrejmé, že ročný úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade značne neprevyšuje mieru úrokov požadovaných v tomto období bankami. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za primeranú a v súlade s dobrými mravmi.

Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí. Súd priznal navrhovateľovi nezaplatené úroky do zosplatenia v sume 318,40 eur.

Úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

Súd poukazuje v tejto súvislosti aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014, zo záverov ktorého vyplýva, že „Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok.“ ... „Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou (pozri ďalej).“

V danej právnej veci navrhovateľ pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 13.11.2014, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver. Zo strany navrhovateľa došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že navrhovateľovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do tohto dňa, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd navrhovateľovi nepriznal nárok na úrok z úveru vo výške 15,90% ročne zo sumy istiny od 21.11.2014 do zaplatenia a v tejto časti návrh zamietol. V časti uplatnených úrokov z omeškania súd odporcov zaviazal k zaplateniu úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z istiny podľa výroku tohto rozhodnutia.

Súd zároveň navrhovateľovi priznal sumu 8,02 eur, ako úrok z omeškania vyčíslený z dlžných splátok pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti pri sadzbe 5% ročne do 20.11.2014. Úroky z omeškania boli vyčíslené pri sadzbe vo výške 5 % ročne, ktorá sadzba neprevyšovala zákonnú sadzbu úroku z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. súd povolil odporcom zaplatiť dlžnú sumu v mesačných splátkach po 120,- eur počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. Pri určení výšky splátky súd zohľadnil finančnú situáciu odporcov ako aj celkovú výšku peňažného záväzku.

Podľa § 137 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok v platnom znení, ďalej len „O.s.p.“), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v zmysle ktorého, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Navrhovateľ bol neúspešný iba ohľadne úroku z nezaplatenej istiny od 21.11.2014 do zaplatenia, preto sa jednalo o jeho neúspech v pomerne nepatrnej časti.

Navrhovateľovi súd priznal nárok na náhradu za zaplatený súdny poplatok v sume 289,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.